

9

Stemmingen moties "Fit for 55"-klimaatpakket van de Europese Commissie

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over het "Fit for 55"-klimaatpakket van de Europese Commissie,

te weten:

- de motie-Kops over nooit akkoord gaan met de EU-klimaatplannen en er geen cent aan bijdragen (32813, nr. 876);
- de motie-Leijten over een algeheel verbod op investeringen in fossiele brandstoffen (32813, nr. 877);
- de motie-Leijten over een Europese inzet om producten en grondstoffen waarvoor oerwoud gekapt wordt uit te bannen (32813, nr. 878);
- de motie-Teunissen/Van Raan over uitdragen dat houtige biomassa geschrapt moet worden uit de Richtlijn hernieuwbare energie (32813, nr. 879);
- de motie-Teunissen over geen biodiversiteitsverlies als randvoorwaarde bij de onderhandelingen over Fit for 55 (32813, nr. 880);
- de motie-Teunissen/Van Raan over een rechtvaardig reductiepad voor de internationale zee- en luchtvaartsector (32813, nr. 881);
- de motie-Thijssen/Van der Lee over voorkomen dat huishoudens met een lager dan modaal inkomen erop achteruitgaan door Fit for 55 (32813, nr. 882);
- de motie-Thijssen/Van der Lee over in Europees verband pleiten voor snellere afbouw van gratis ETS-rechten (32813, nr. 883);
- de motie-Van der Lee c.s. over de 27% voor internationale klimaatfinanciering binnen Europa voortaan aan de meest kwetsbare landen buiten de EU besteden (32813, nr. 885);
- de motie-Van der Lee c.s. over duurzaamheid van ingezette biomassa als voorwaarde (32813, nr. 884);
- de motie-Boucke c.s. over de Europese uittafseerderdatum voor verbrandingsmotoren in lijn brengen met het Klimaatakkoord (32813, nr. 886);
- de motie-Boucke c.s. over snelle invoering van een Europese accijns op kerosine (32813, nr. 887);
- de motie-Boucke c.s. over bescherming van de inkomenspositie van lage en middeninkomens (32813, nr. 888);
- de motie-Erkens/Bontenbal over het inzichtelijk maken van de totale financiële impact van Fit for 55 (32813, nr. 889);
- de motie-Erkens/Grinwis over een uitvoerbaarheidstoets voor het gehele "Fit for 55"-pakket (32813, nr. 890);
- de motie-Dassen c.s. over gezamenlijke projecten met andere lidstaten die tot CO2-reductie leiden (32813, nr. 891);
- de motie-Stoffer/Erkens over de subsidiariteits- en proportionaliteitsanalyses achter de BNC-fiches (32813, nr. 892);
- de motie-Stoffer/Eerdmans over een kritische opstelling bij voorstellen die grote gevolgen kunnen hebben voor de gebouwde omgeving (32813, nr. 893);
- de motie-Grinwis/Bontenbal over een standaardisering van methoden en regels rondom koolstofcertificaten (32813, nr. 895);
- de motie-Grinwis/Stoffer over maatschappelijke en economische gevolgen voor regio's jaarlijks inzichtelijk maken (32813, nr. 896);

- de motie-Eerdmans over de onderhandelingen over Fit for 55 opschorten tot het CPB-onderzoek naar de sociaal-economische gevolgen met de Kamer is besproken (32813, nr. 897);
- de motie-Van der Plas over voorkomen dat woningeigenaren niet de optimale verduurzamingsmaatregelen treffen (32813, nr. 898);
- de motie-Jansen/Baudet over het instellen van een klimaatlockdown voor altijd uitsluiten (32813, nr. 899);
- de motie-Jansen/Baudet over artikel 50 inroepen en de Europese Unie verlaten (32813, nr. 900).

(Zie vergadering van 27 oktober 2021.)

De voorzitter:

De motie-Leijten (32813, nr. 877) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het desinvesteren in fossiele brandstoffen van pensioenfondsen een positieve trend is;

overwegende dat we ervoor moeten waken dat hedge funds de aandelen overkopen waardoor de investeringen zich enkel verder aan de publieke controle onttrekken;

spreekt uit dat er een algeheel verbod op investeringen in fossiele brandstoffen komt en verzoekt de regering zich hiervoor in te zetten in Europees verband,

en gaat over tot de orde van de dag.

Zij krijgt nr. 908, was nr. 877 (32813).

De voorzitter:

De motie-Teunissen/Van Raan (32813, nr. 879) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het kabinet conform de aangenomen motie-Teunissen/Van Raan in de EU zou pleiten om bij de herziening van de Richtlijn hernieuwbare energie te rekenen met de werkelijke uitstoot van houtige biomassa, maar hier tot nu toe geen gehoor aan heeft gegeven;

verzoekt het demissionaire kabinet tijdens de onderhandelingen over de herziening van de Richtlijn hernieuwbare energie uit te dragen dat houtige biomassa, mede op grond van de werkelijke emissies, geschrapt moet worden uit de Richtlijn hernieuwbare energie,

en gaat over tot de orde van de dag.

Zij krijgt nr. 909, was nr. 879 (32813).

De voorzitter:

De motie-Teunissen (32813, nr. 880) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het "Fit for 55"-pakket het gebruik van houtige biomassa en negatieve effecten op bossen buiten de EU niet uitsluit, met mogelijk schadelijke gevolgen voor de biodiversiteit;

verzoekt het demissionaire kabinet bij de onderhandelingen over het "Fit for 55"-pakket de randvoorwaarde te stellen dat het pakket niet mag leiden tot biodiversiteitsverlies, zowel binnen als buiten de EU,

en gaat over tot de orde van de dag.

Zij krijgt nr. 910, was nr. 880 (32813).

Ik stel vast dat wij nu over deze gewijzigde moties kunnen stemmen.

Dan krijgen we eerst een aantal stemverklaringen. Allereerst de heer Van der Lee van GroenLinks, dan mevrouw Leijten van de SP, dan mevrouw Teunissen van de Partij voor de Dieren en dan de heer Baudet van Forum voor Democratie.

Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

De heer Van der Lee (GroenLinks):

Dank u wel, voorzitter. Ik zal deze stemverklaring mede namens de Partij van de Arbeid afleggen. Het gaat over de motie van mevrouw Leijten op stuk nr. 877, die pleit voor een algeheel verbod op investeringen in fossiele brandstoffen. Wij zijn van plan om voor deze motie te stemmen, maar wel met de interpretatie dat gehoor wordt gegeven aan de oproep van het Internationaal Energieagentschap om geen nieuwe investeringen meer te doen in de exploratie en exploitatie van fossiele brandstoffen. Tegelijkertijd realiseren we ons dat er voorlopig nog wel bijvoorbeeld aardgas nodig is, en dat er in de bestaande winning en infrastructuur voorlopig dus nog wel even investeringen nodig zijn. Die sluiten we met ons stemgedrag niet uit. Met deze nuanceering stemmen wij in met deze motie. Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Van der Lee. Dan geef ik het woord aan mevrouw Leijten van de SP. Gaat uw gang.

Mevrouw Leijten (SP):

Voorzitter. Ik zou graag de stem van de SP over de motie op stuk nr. 885 van de heer Van der Lee cum suis willen verklaren. Die motie vraagt om investeringen voor klimaatplannen buiten Europa, ten behoeve van de armste landen die het minst kunnen doen aan de klimaatverandering maar die de hardste klappen krijgen. Wij zouden ook graag zien dat de meeste middelen daarnaartoe gaan, maar in de motie wordt gesproken over de komst van een "Europees Sociaal Fonds". Wij denken echt anders over dat Europees Sociaal Fonds. Er is al voldoende geld binnen de Europese Unie dat wordt herverdeeld en wordt rondgepompt. Wij zouden graag zien dat dat gebruikt gaat worden, onder andere ook om klimaatverandering tegen te gaan. Wij zijn dus niet qualitate qua voor de oprichting van een nieuw fonds en daarom stemmen we tegen deze motie.

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Leijten. Dan geef ik het woord aan mevrouw Teunissen van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Teunissen (PvdD):

Dank u wel, voorzitter. De stemverklaring van de Partij voor de Dieren gaat over de motie-Stoffer/Eerdmans, over een kritische opstelling bij voorstellen die grote gevolgen kunnen hebben voor de gebouwde omgeving. Deze motie vraagt om uiterst kritisch te zijn wanneer het voorstel van de EU komt om de gebouwde omgeving te verduurzamen. De Partij voor de Dieren is het eens met de indieners dat er altijd kritisch naar voorstellen uit de EU moet worden gekeken, waarbij de verantwoordelijkheid en de bevoegdheden van de lidstaten gerespecteerd moeten worden. De gebouwde omgeving is typisch een nationale bevoegdheid. Wij vinden dat Nederland allang vaart had moeten hebben gemaakt met het verduurzamen van woningen. Wij kijken heel kritisch naar het EU-voorstel voor de gebouwde omgeving en beoordelen dit ook op subsidiariteit, maar deze motie straalt zodanig uit dat er niets hoeft te gebeuren aan de gebouwde omgeving dat het ook niet in het belang is van een leefbare wereld. Daarom zullen wij tegen deze motie stemmen.

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Tot slot geef ik het woord aan de heer Baudet van Forum voor Democratie.

De heer Baudet (FVD):

Ik wil graag onze stem toelichten over de motie op stuk nr. 888 voor de bescherming van de inkomenspositie van lage en middeninkomens als gevolg van het klimaatbeleid. Het is inderdaad waar dat het klimaatbeleid de economie zeer beschadigt en heel veel mensen natuurlijk op armoede laat afstevenen. Maar wij gaan daar toch tegenstemmen, want wij zijn überhaupt tegen dat klimaatbeleid. Wij willen de gevolgen van het klimaatbeleid niet een beetje cosmetisch compenseren met wat steun hier en daar. Alle mensen lijden onder het klimaatbeleid: mensen met middeninkomens,

lagere inkomens en hogere inkomens. We moeten daarom stoppen met dat klimaatbeleid. Wij willen dus niet dat de Staat dat cosmetisch compenseert, maar we willen überhaupt geen klimaatbeleid. Vandaar onze stem.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Baudet.

In stemming komt de motie-Kops (32813, nr. 876).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van JA21, de PVV, FVD en Groep Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Leijten (32813, nr. 908, was nr. 877).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, de PvdA en de PvdD voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Leijten (32813, nr. 878).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, Lid Omtzigt, JA21, BBB, de PVV en Groep Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Teunissen/Van Raan (32813, nr. 909, was nr. 879).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, Lid Omtzigt, JA21, de PVV, FVD en Groep Van Haga voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Teunissen (32813, nr. 910, was nr. 880).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD en Fractie Den Haan voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Teunissen/Van Raan (32813, nr. 881).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, de SGP en Lid Omtzigt voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Thijssen/Van der Lee (32813, nr. 882).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, Lid Omtzigt, JA21, BBB en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Thijssen/Van der Lee (32813, nr. 883).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, D66, de ChristenUnie, de SGP, Lid Omtzigt en BBB voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van der Lee c.s. (32813, nr. 885).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van der Lee c.s. (32813, nr. 884).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, Lid Omtzigt, het CDA en BBB voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Boucke c.s. (32813, nr. 886).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, Lid Omtzigt en het CDA voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Boucke c.s. (32813, nr. 887).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, D66, de ChristenUnie, de SGP, Lid Omtzigt en BBB voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Boucke c.s. (32813, nr. 888).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, Lid Omtzigt, het CDA, BBB en de PVV voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Erkens/Bontenbal (32813, nr. 889).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, Volt, DENK, de PvdA, Fractie Den Haan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, Lid Omtzigt, het CDA en BBB voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Erkens/Grinwis (32813, nr. 890).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, Volt, DENK, Fractie Den Haan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, Lid Omtzigt, het CDA en BBB voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Dassen c.s. (32813, nr. 891).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, Lid Omtzigt, het CDA en BBB voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Stoffer/Erkens (32813, nr. 892).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, Volt, DENK, de PvdD, Fractie Den Haan, de VVD, de SGP, Lid Omtzigt, JA21, BBB en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Stoffer/Eerdmans (32813, nr. 893).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, Volt, DENK, Fractie Den Haan, de VVD, de SGP, Lid Omtzigt, het CDA, JA21, BBB, de PVV, FVD en Groep Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Grinwis/Bontenbal (32813, nr. 895).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, Fractie Den Haan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, Lid Omtzigt, het CDA en BBB voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Grinwis/Stoffer (32813, nr. 896).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, BIJ1, Volt, DENK, de PvdA, de PvdD, Fractie Den Haan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, Lid Omtzigt, het CDA, JA21, BBB en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Eerdmans c.s. (32813, nr. 897).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de SGP, Lid Omtzigt, JA21, BBB, de PVV, FVD en Groep Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van der Plas (32813, nr. 898).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, GroenLinks, DENK, Fractie Den Haan, D66, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, Lid Omtzigt, JA21, BBB en Groep Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Jansen/Baudet (32813, nr. 899).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de SP, de SGP, Lid Omtzigt, JA21, BBB, de PVV, FVD en Groep Van Haga voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Jansen/Baudet (32813, nr. 900).

De voorzitter:

Ik constateer dat de leden van de fracties van de PVV en FVD voor deze motie hebben gestemd en de leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.